

Nr 17.

Av herrar **Brädefors** och **Hagberg** i Luleå, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 45, angående anslag till vissa väg- och broföretag.*

Regeringen har i proposition nr 45 föreslagit att till brobyggnad över Lule älv vid Gäddvik för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 2,370,000 kronor. Detta regeringens förslag är minst sagt överraskande för alla, som känner till brofrågans utveckling under de senaste åren. Det är massor av utredningar, som utförts, och många sakkunniga har anlitats för att få klarhet i var bron över Lule älv i närheten av Luleå stad skall placeras för att på bästa sätt tjäna trafikintressena och allmänheten. Efter alla dessa stridigheter om brons placering har till sist såväl Luleå stad som Nederluleå vägfullmäktige förordat brons byggande vid Bergnäset, och såväl länsstyrelsen i Norrbottens län som även regeringen har också slutgiltigt fastställt, att bron över Lule älv skall byggas vid Bergnäset. Dessutom har regeringen tidigare avslagit ansökan om statsbidrag till Gäddviksbron. Det är därför egendomligt, att regeringen nu, mot alla utredningarnas resultat om lämpligaste placering av bron, föreslår brons byggande vid Gäddvik, som ur alla trafiksynpunkter är olämpligare än att placera den vid Bergnäset.

Det förhåller sig icke såsom kommunikationsministern gjorde gällande vid remissen av propositionen att kravet om brons förläggande vid Bergnäset huvudsakligen tillgodoser lokala synpunkter och att oppositionen mot regeringens nu framlagda förslag skulle kunna reduceras till en lokal opinionsyttring. Tvärtom har Bergnäsförslaget vunnit såväl lokal anslutning som regeringens, länsstyrelsens, väg- och vattenbyggnadsstyrelsens samt utredande sakkunnigas oförbehållsamma godkännande, därför att endast detta förslag kan betraktas som en rationell lösning av broproblemet ur såväl lokala som riksvägssynpunkter. Det är ju också betecknande, att regeringen icke på något sätt strukit Bergnäsetprojektet därför att den nu föreslår en bro vid Gäddvik. Kommunikationsministern förklarade exempelvis vid remissen, att Bergnäsetprojektet skall realiseras i enlighet med tidigare plan för brobyggandet. Regeringens förslag innebär därför realiter, att tvenne broar skall byggas, en vid Gäddvik och en vid Bergnäset. Man kan alltså inte åberopa Gäddviksprojektet med ekonomiska skäl, eftersom detta kommer att fördyra brofrågans slutliga lösning med flera miljoner kronor.

Det huvudsakliga skäl, som anförts för Gäddviksprojektet, är att bron vid Gäddvik skulle kunna byggas på halva den tid, som åtgår för att bygga bron vid Bergnäset. Tidigare har regeringen ställt sig på den ståndpunkten, att brobygget lämpligen bör framflyttas till en tidpunkt då arbetslöshet och

ekonomisk depression frigör arbetskraft och gör arbetet till en del i en allmän krispolitik. Men regeringen har icke trots de miserabla trafikförhållandena velat skänka ett öra åt de välmotiverade kraven att arbetet skulle igångsättas genast, ja för åtskilliga år sedan. Det är därför så mycket mera överraskande, att regeringen nu intar en diametralt motsatt hållning och förordar en »blixtlösning», som för ett provisorium sätter sprätt på flera miljoner kronor.

De skäl, som regeringen åberopar för denna kovändning, är hemligstämpelade. Det rör sig om militära skäl. Man måste förgäves fråga vilka militära skäl, som gjort att regeringen nu prisger en ståndpunkt som den själv ansett vara den enda förnuftiga. Militära skäl kan egentligen åberopas för de flesta brobyggen och mot vissa brobyggen. De har åberopats vid vägbyggen och järnvägsbyggen, och resultatet har som regel blivit mycket sorgligt. Under lång tid har man fördröjt de svenska järnvägarnas elektrifiering på grund av »militära skäl». Man har av samma »militära skäl» dragit norra stambanan på ett sätt, som inte tillfredsställer några förnuftiga anspråk och för generationer försämrar transport- och försörjningsbetingelserna för Norrlands befolkning. Borde inte tiden vara inne att äntligen göra slut på denna nästan lekfulla anpassning och underkastelse för vissa militära doktriner, vars reella värde utvecklingen själv som regel reducerat till plus minus noll? För vår del har vi i vart fall svårt att inse vilka militära skäl, som skulle kunna motivera en så huvudlös anordning som ett brobygge vid Gäddvik framför Bergnäset. Alla militära åtgärder borde förnuftsmässigt syfta till att värna de civila behoven, människornas existens och livsbetingelser, det civila, samhälleliga livet, de ekonomiska behoven, näringslivets och folkförsörjningens intressen. I detta fall skall allt detta i stället underordnas de militära behoven. Försvaret, som borde vara samhällslivets tjänare, blir dess herre, samhällets och människornas vara skall anpassas till försvaret i stället för tvärtom. Det kan icke vara rimligt.

Således anser vi, att vid ordnandet av landets kommunikationer bör icke några tillfälliga militära skäl vara avgörande, utan skall kommunikationerna — särskilt sådana av den storleksordning som bron över Lule älv — anläggas där de bäst tjäna den trafikerande allmänheten, och i detta fall gör de det med den redan beslutade bron vid Bergnäset.

Med hänvisning till vad här ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av det i Kungl. Maj:ts proposition nr 45 framförda yrkandet om anslag för anläggandet av en bro vid Gäddviks färjställe — med bifallande av propositionens yrkande i övrigt — måtte avslå förslaget om bestämmande av bron förläggning till nämnda plats samt i stället besluta att bron skall förläggas i Bergnäset.

Stockholm den 22 oktober 1940.

J. H. Brädefors.

H. Hagberg.